

Janusz Florkowski
Jacek Rzączyński

Historia Izby Notarialnej w Lublinie

I. Okres II Rzeczypospolitej

Z dniem 1 stycznia 1934 r. weszło w życie zunifikowane prawo o notariacie (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 X 1933 r.) i utworzony został samorząd notarialny obejmujący teren całej Rzeczypospolitej. Powołanych zostało siedem izb notarialnych, a między innymi Izba Notarialna w Lublinie, która terytorialnie obejmowała okręg Sądu Apelacyjnego w Lublinie, a więc obszar Sądów Okręgowych w Lublinie, Kielcach, Łucku, Radomiu, Równem i Zamościu.

Samorząd notarialny na terenach, które obejmowała Izba Lubelska, był instytucją nową, gdyż obowiązująca dotychczas na tym terenie rosyjska ustawa notarialna z dnia 14 czerwca 1866 r. nie знаła żadnych organów korporacyjnych. Notariusze byli urzędnikami państwowymi i wchodziłi w skład sądów okręgowych (patrz. art. 17 do 20 ros. ust. not.). Zupełnie inna sytuacja była w zaborze austriackim, gdzie istniał samorząd notarialny, stąd Krakowska Izba Notarialna już w 1918 r. podjęła prace w kierunku opracowania zasad przyszłej jednolitej polskiej ustawy notarialnej i rozpoczęła działania mające na celu porozumienie z przedstawicielami innych dzielnic. Izba Krakowska zaczęła wydawać Przegląd Notarialny, którego pierwszy numer ukazał się w lutym 1922 r. Z inicjatywy Izby Krakowskiej w dniach 3-5 czerwca 1922 r. zwołano w Krakowie zjazd międzydzielnicowy, w którym wzięli udział notariusze z Małopolski i byłego Królestwa Kongresowego. W wyniku zjazdu powołano do życia tym-

czasową Delegację Porozumiewawczą Notariatu i Hipoteki – pierwszą organizację współdziałania notariatu na obszarze Polski. Ponadto notariat w byłym Królestwie Kongresowym przystąpił do współdziału w wydawaniu *Przeglądu Notarialnego*, który w 1923 r. stał się wspólnym organem Małopolskich Izb Notarialnych i Zrzeszenia Notariuszów i Pi-sarzy Hipotecyjnych w Warszawie.

Kolejnym etapem realizacji idei współdziałania notariatu był zjazd wszechpolski w Warszawie w dniach 8-10 września 1923 r., w którym uczestniczyli po raz pierwszy przedstawiciele notariatu wszystkich ziem Rzeczypospolitej. Utworzono Stałą Delegację Notariatu i Hipoteki.

Początkowo Izba Lubelska liczyła 96 stanowisk notariuszy (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 X 1933 r., Dz.U. Nr 88, poz. 685). Od pierwszego października 1934 r. stan ten uległ zmniejszeniu do 81 stanowisk na skutek wyłączenia z apelacji lubelskiej i przeniesienia do apelacji krakowskiej Sądu Okręgowego w Kielcach. Na dzień 1 grudnia 1938 r. liczba stanowisk notariuszy wynosiła 92.

Pierwsze Walne Zgromadzenie Notariuszy Izby Lubelskiej zwołał i przewodniczył mu prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie Bolesław Sekutowicz (1) w dniu 21 stycznia 1934 r. Obecnych było 83 notariuszy. Wybrano pierwsze władze samorządowe. W skład Rady Notarialnej weszli: Stanisław Colonna-Walewski, Andrzej Hałaciński, Zygmunt Godlewski, Zygfryd Krauze, Stefan Smólski, Antoni Xiężopolski, Julian Borkowski, Stanisław Bielski i Władysław Roguski. Pierwszym prezesem Rady został Julian Borkowski (2), a wiceprezesem i skarbnikiem Stanisław Smólski (3). W dniu 21 stycznia 1934 r. Rada powołała Prezydium, w skład którego weszli jej członkowie urzędujący w Lublinie. Zorganizowanie biura Rady powierzono prezesowi Borkowskiemu, a wiceprezes Stanisław Smólski zorganizował fundusz zapomogowy Izby. Na dzień 15 listopada 1934 r. fundusz dysponował sumą 40.125,78 złotych, co umożliwiała wypłatę zapomogi pośmiertnej i odprawy (od dnia 1 VI 1938 r. w wysokości 6.000 złotych) oraz udzielanie beprocentowych pożyczek.

Prezydium zbierało się niemal co tydzień i było organem wykonawczo-organizacyjnym Rady. Rada uchwaliła regulamin wewnętrzny, który przewidywał wybór komisji rewizyjnej do kontroli rachunkowości Rady oraz możliwość powoływania komisji do wykonywania określonych zadań. W roku 1935 powołano dwie komisje: komisję do spraw rewizji kancelarii

notarialnych i komisję prawniczą, a w roku 1938 utworzono trzecią – do spraw aplikantów.

Ogółem w okresie od stycznia 1934 r. do wybuchu II wojny światowej odbyło się 7 walnych zgromadzeń Izby. Dużo miejsca w pracy Rady poświęcono wyjaśnianiu przepisów prawa i wydawaniu zarządzeń w celu ujednolicenia praktyki. Miało to kapitalne znaczenie, gdyż zasięg terytorialny Izby obejmował tereny o różnych systemach prawnych – część byłej Kongresówki i znaczny obszar ziem wschodnich.

Rada zajęła się też zagadnieniem etyki zawodowej, zwalczając wszelkie objawy ubliżania godności zawodu. Na Zgromadzeniu w maju 1934 r. uchwalono „Kodeks etyki zawodowej notariusza”.

Ważnym zagadnieniem był także problem aplikacji notarialnej, nieznanej pod rządem rosyjskiej ustawy notarialnej. W roku 1938 wprowadzono przymus przyjmowania aplikantów, utworzono fundusz przeznaczony na ich szkolenie i powołano komisję do spraw aplikantów, o czym już była mowa. Wychodząc z założenia, że w imię przyszłości notariatu polskiego przyjmowanie aplikantów jest obowiązkiem korporacyjnym, Walne Zgromadzenie Notariuszy upoważniło Radę do wprowadzenia w życie zasady powyższej w sposób, jaki uzna za właściwy i celowy.

Uchwała Rady Izby Notarialnej z dnia 9 XI 1938 r. zobowiązywała notariuszy, których obrót przekroczył określoną sumę, do zatrudnienia w swej kancelarii aplikanta, chociażby zwiększenie personelu kancelaryjnego nie było konieczne.

Na Walnym Zgromadzeniu w dniu 20 V 1935 r. uchwalono składkę na samorząd w wysokości 1% dochodów brutto, nie mniej, niż 5 złotych. Roczny budżet Izby wynosił 24.300 złotych.

29 maja 1938 r. zostało powołane do życia Zrzeszenie Asesorów i Aplikantów Notarialnych w Lublinie, które na mocy decyzji wojewody lubelskiego z dnia 8 X 1938 r. wpisano do rejestru stowarzyszeń i związków Urz. Woj. pod nr 1364. Na ogólną ilość 4 asesorów i 23 aplikantów do zrzeszenia przystąpiło 2 asesorów i 15 aplikantów. Celem działania było podniesienie wiedzy prawniczej, czuwanie nad wysokim poziomem moralno-etycznym, popieranie i organizowanie pracy naukowej, należyte przygotowanie członków do pracy w notariacie. Prezesem został Adolf Dzyr (5).

Na Walnym Zgromadzeniu w dniu 30 maja 1937 r. prezesem Rady Izby został wybrany Stefan Smólski, zaś wiceprezesem Ignacy Steliński (4). Stefan Smólski pełnił funkcję prezesa do śmierci, to jest do dnia 2 lutego 1938 r.

Walne Zgromadzenia Izby w dniu 29 maja 1938 r. – prezesem został Julian Borkowski, wiceprezesem Antoni Xiężopolski, a członkami Rady: Ignacy Steliński, Franciszek Falkiewicz (Radom), Jan Gabryel (Równe), Andrzej Hałaciński (Łuck), dr Adam Kroebl (Tomaszów), Kazimierz Olszewski (Puławy), Bolesław Skowera (Iłża).

Dnia 10 grudnia 1938 r. odbyła się w Lublinie Konferencja Prezesów i Wiceprezesów Rad Notarialnych. Była to prawdopodobnie ostatnia sesja tego gremium przed wybuchem wojny.

Akcje społeczne: ufundowany na rzecz armii – kosztem ok. 35.000 złotych) – samolot sanitarny nazwano imieniem Stefana Smólskiego, zmarłego w 1938 r. prezesa Izby, oraz Szkołę Powszechną w Osieczniku na Wołyniu. W roku 1937 notariusze Izby Lubelskiej wpłacili na Fundusz Obrony Narodowej (FON) sumę 51.122 złotych.

II. Okres II wojny światowej

Nadeszła wojna. Po pierwszych bombardowaniach Lublina w dniach 7-9 września 1939 r. ustała działalność władz samorządowych i kancelarii notarialnych (został częściowo zniszczony gmach sądu w Lublinie przy Krakowskim Przedmieściu 76, w którym mieściły się kancelarie notarialne). W połowie września armia niemiecka wkroczyła do Lublina. Mimo to działalność niektórych kancelarii została wznowiona i ponownie zawieszona w listopadzie 1939 r., kiedy to aresztowano prezesów: Sądu Apelacyjnego Bolesława Sekutowicza i Sądu Okręgowego Stanisława Bryłę. W dniu 24 lutego 1940 r. władze okupacyjne skonfiskowały cały majątek Izby i wydały zakaz dokonywania czynności urzędowych przez notariuszy polskich. W 1942 r. utworzono zarząd komisaryczny Rady, który nie podjął jednak działalności.

(Julian Borkowski, *Izby notarialne w okresie wielkiej przerwy*, PN 1947, nr 5-6 s. 532-535; Aleksander Oleszko, *Ustrój polskiego notariatu*, Zakamycze 1999, s. 40-42).

III. Lata 1946-1951

Po II wojnie światowej – na skutek zmiany granic państwowych – Izba Notarialna w Lublinie swym zasięgiem objęła obszar Sądów Okręgowych w Lublinie, Kielcach, Radomiu i Zamościu.

W dniu 27 stycznia 1946 r. odbyło się pierwsze powojenne nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Izby Notarialnej w Lublinie. W kadencji 1946-1949 prezesem Rady był Julian Borkowski, zaś wiceprezesem Wacław Salkowski. Dnia 1 VI 1949 r. prezesem Rady został Adolf Dzyr, późniejszy wieloletni kierownik Państwowego Biura Notarialnego w Lublinie. Wiceprezesem został Piotr Gnoiński.

21 maja 1950 r. wybrano ostatnią Radę w składzie: Julian Borkowski – prezes, Gnoiński – wiceprezes, Moszyński – sekretarz, Gatkiewicz (Włodawa), Kudelski (Krasnystaw), Kotula (Kielce), Nowachowicz (Radom), Piwowarski (Zamość) i Skrzyński (?).

Informacje biograficzne

*1) **Bolesław Sekutowicz** – prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie w latach 1929-1939. Urodził się 19 sierpnia 1881 r. w Warszawie. Wywodził się z rodziny o tradycjach prawniczych. Jego ojciec Włodzimierz Sekutowicz był znanym adwokatem w Warszawie i Lublinie, zaś dziadek Józef Sekutowicz był notariuszem w Krasnymstawie. W roku 1900 ukończył Lubelskie Gimnazjum Męskie. Po maturze rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończył 20 czerwca 1904 r. Powrócił do Lublina, gdzie odbył aplikację sądową, pracując jednocześnie jako pomocnika adwokata. W latach 1907-1919 był adwokatem. W tym czasie wykładał prawo i ekonomię na Uniwersytetach Ludowych w Lublinie i Nałęczowie. W latach 1911- 1920 był członkiem Rady oraz dyrektorem Zarządu Lubelskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu. W czasie I wojny światowej podjął działalność publiczną. Brał udział w tworzeniu komitetów obywatelskich, niosących pomoc ludności dotkniętej działaniami wojennymi. Do końca wojny był prezesem Zarządu Lubelskiego Miejskiego Komitetu Obywatelskiego, a także delegatem do Centralnego Komitetu Obywatelskiego w Królestwie Polskim. Jako prezes tego Komitetu organizował tzw. polskie sądy obywatelskie w Lublinie. 26 kwietnia 1918 r. powołany został przez Radę Regencyjną na członka Rady*

Stanu, gdzie sprawował funkcję sekretarza Komisji Finansowo-Gospodarczej. W październiku 1919 r. otrzymał nominację na sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie, a dnia 13 kwietnia 1921 r. został prezesem tego sądu. W dniu 21 stycznia 1929 r. prezydent RP Ignacy Mościcki powołał go na stanowisko prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie, którą to funkcję sprawował aż do utraty niepodległości. Odznaczony był Krzyżem Oficerskim (1925 r.) i Komandorskim (1928 r.) Orderu Polonia Restituta. We wrześniu 1939 r. stanął na czele Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Społecznego w Lublinie. Przyczynił się do uratowania przywiezionych z Warszawy do Lublina obrazów Jana Matejki: „Bitwa pod Grunwaldem” i „Kazanie Skargi”. Aresztowany przez Niemców w dniu 20 października 1939 r. wraz z wojewodą Jerzym de Tramecourtem i prezesem sądu Okręgowego Stanisławem Brylą, po kilku dniach zwolniony i ponownie aresztowany w dniu 9 listopada 1939 r., został uwięziony na Zamku wraz z ok. 2 tys. zakładników. Zwolniony przez komendanta więzienia pod „słowem honoru” na pogrzeb teściowej, dobrowolnie powrócił do więzienia i został rozstrzelany w wigilię Bożego Narodzenia 1939 r. na kirkucie lubelskim wraz z 9 innymi zakładnikami, wśród których byli profesorowie KUL, adwokaci, nauczyciele (wśród rozstrzelanych był także Stanisław Bryła, prezes Sądu Okręgowego w Lublinie). Była to pierwsza zbiorowa egzekucja dokonana przez okupantów w Lublinie.

(Józef Marczuk, *Straceni w Noc Wigilijną Lublin 23 XII 1939*, Lublin 2000, s. 100-115).

2) **Julian Borkowski** urodził się 13 maja 1878 r. w Pogonowie, w powiecie siedleckim. Naukę w gimnazjum rozpoczął w Warszawie, a następnie kontynuował ją w Białej Podlaskiej i Siedlcach, gdzie został usunięty ze szkoły za udział w strajku szkolnym w roku 1905. Egzamin dojrzałości złożył w 1906 r. w Rewlu (dzisiejszy Tallin) jako eksternista. Studia prawnicze ukończył na Uniwersytecie w Petersburgu w 1912 r. i w tym samym roku rozpoczął praktykę adwokacką w Lublinie, z którym to miastem związał się na trwałe. Począwszy od roku 1914 r., przez cały okres międzywojenny wykładał historię w Państwowym Gimnazjum im. Hetmana J. Zamojskiego i Gimnazjum im. Vetterów. W latach 1925-1934 był przewodniczącym Rady Szkolnej m. Lublina. Był też lektorem języka rosyjskiego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i długoletnim prezesem Towarzystwa Przyjaciół KUL. W roku 1918 mianowany został sędzią Sądu

Okręgowego w Lublinie, a w roku 1929 wiceprezesem Sądu Apelacyjnego. Trzykrotnie wybrany do Rady Miejskiej w Lublinie w latach 1918, 1919 i 1927 roku (od listopada 1919 r. był wiceprezesem Rady Miejskiej). Położył duże zasługi w rozwoju kulturalnym miasta. Zmarł w Lublinie 15 listopada 1964 r. Jego grób znajduje się na cmentarzu w Lublinie przy ul. Lipowej, w kwaterze nr 22B.

(Józef Marczuk, Rada Miejska i Magistrat Lublina 1918-1939, Lublin 1964, s. 92).

3) **Stefan Smólski** urodził się na Podolu w 1879 r. Ukończył gimnazjum w Niemirowie, a wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie w Odessie. Po studiach rozpoczął praktykę adwokacką początkowo w Kijowie, a potem w Warszawie. W Polsce niepodległej objął stanowisko naczelnika Okręgu Wołyńskiego w Zarządzie Cywilnym Ziem Wschodnich, a następnie został wojewodą wołyńskim. Po powrocie do Warszawy pełnił funkcję wiceprezydenta Stolicy, po czym wybrano go do Senatu. W 1923 r. został ministrem pracy i opieki społecznej w rządzie Wincentego Witosa, później wiceministrem spraw wewnętrznych, a następnie ministrem tego resortu w ostatnim rządzie Wincentego Witosa w roku 1926. Po zamachu majowym wycofał się z życia politycznego i został notariuszem w Lublinie. Od 1 lipca 1933 r. jest członkiem komitetu redakcyjnego Przeglądu Notarialnego. W roku 1934 został wybrany wiceprezesem pierwszej Rady Izby Notarialnej i jednocześnie skarbnikiem. W dniu 1 czerwca 1937 roku zostaje prezesem Rady, którą to funkcję piastował aż do dnia swej śmierci. Stefan Smólski został pochowany na Powązkach w Warszawie. (Przegl. Not. nr 5/38, s. 98).

4) **Ignacy Steliński** urodził się w 1865 r. w Urzędowie. Szkołę średnią ukończył w Kielcach, a studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1896-1917 był adwokatem w Lublinie. W czasie okupacji austriackiej z ramienia palestry lubelskiej organizował w Lublinie sądy milicyjne. Po odzyskaniu niepodległości był wiceprezesem, a od 22 maja 1918 do 19 marca 1926 r. prezesem Sądu Apelacyjnego w Lublinie. W 1926 r. został notariuszem w Lublinie, a 30 maja 1937 r. (do maja 1938 r.) wiceprezesem Rady. Był członkiem Komitetu Odbudowy KUL. Odznaczony w roku 1923 Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta (Przegl. Not. nr 17/38, s. 367). Zmarł w 1939 r. tuż przed wybuchem wojny (wiadomo-

mość o jego śmierci ukazała się w ostatnim przedwojennym numerze *Przeglądu Notarialnego* 9-10/39).

5) **Adolf Dzyr** (1909-1993). Wspomnienie o nim, autorstwa Władysława Buchty, ukazało się na łamach *Rejenta* 1999, nr 4, s. 176-179.

IV. Okres państwowych biur notarialnych (1952-1991)

W dniu 25 maja 1951 r. uchwalono ustawę – Prawo o notariacie, która weszła w życie 1 stycznia 1952 r. Z tą datą zniesione zostały izby notarialne i przestał istnieć samorząd notarialny. Utworzono państwowe biura notarialne, zaś notariusze zostali pracownikami państwowymi. Notariusze stracili swój samorząd, lecz dzięki postawie niez zaangażowania w sprawy „polityczne” zachowali de facto pewną niezależność i cieszyli się nadal zaufaniem społecznym. W każdej miejscowości, gdzie były sądy powiatowe, utworzone zostały p.b.n., które mieściły się z reguły w gmachach sądów. Na czele tej jednostki stał kierownik-notariusz, który nie miał jednak prawa samodzielnego zatrudniania pracowników w podległym mu biurze, gdyż umowy o pracę z pracownikami podpisywał prezes sądu wojewódzkiego. Biuro też nie miało swojej księgowości, gdyż księgowość prowadzona była przez sąd wojewódzki.

Niewątpliwą zaletą tak słabej pozycji kierownika p.b.n. było to, że stanowisko to nie należało do tak zwanej nomenklatury, a więc jego obsadzenie nie musiało być uzgadniane z odpowiednim komitetem PZPR. Tym samym wielu niezwykle prawych i posiadających dużą wiedzę notariuszy, cieszących się zasłużonym uznaniem w środowisku prawniczym, zostało kierownikami p.b.n. czy notariuszami-wizytatorami. Osoby te miały nadal wpływ na szkolenie aplikantów, na właściwe załatwianie konkretnych spraw, traktowanie klientów nie z pozycji „urzędu” tylko w sposób bardziej osobisty. To wszystko w konsekwencji pozwoliło na przetrwanie przez notariat ciężkich czasów, także dzięki takim postaciom, jak wspomniany już wcześniej prezes Adolf Dzyr – długoletni kierownik PBN w Lublinie czy Czesław Rożenek – notariusz w Lublinie, którzy aplikację notarialną odbywali w Izbie Lubelskiej w latach 1934-1939, a pracowali jako notariusze do połowy lat 70-tych XX wieku (W *Przeglądzie Notarialnym* nr 24/1937 na s. 24 ukazało się następujące ogłoszenie: „Rada Notarialna w Lublinie ogłasza, że w dniu 11 X bieżącego roku (1937) mgr

praw Czesław Rożenek zamieszkały we Włodzimierzu Wołyńskim złożył podanie o wpisanie go na listę aplikantów Lubelskiej Izby”).

Nie można nie wspomnieć o notariuszach-wizytatorach Eugeniuszu Słowiku czy Zenonie Niewiadomskim, a także o młodszym pokoleniu: Kornelu Bukowskim, Eugeniuszu Wójciku, Władysławie Buchcie, Leonie Olszewskim, Janie Andruszaku, Teresie Policzkievicz, Janie Wiechniku, Wiesławie Pieczykolan, Marii Sajkiewicz, Wojciechu Sacewiczu czy Brygidzie Nizio, którzy wychowywali i uczyli następne pokolenia aplikantów i asesorów notarialnych i sami – choć nie wszyscy – doczekali czasów reprivatyzacji.

Tym wszystkim notariuszom, których wymienilem i tym, których z braku miejsca pominąłem, należą się wyrazy wielkiego uznania i podziękowania, gdyż być może bez ich pracy, zaangażowania i poświęcenia notariat byłby instytucją znaną tylko z historii.

V. Okres III Rzeczypospolitej

Dziesięcioletni okres, liczony od uchwalenia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy – Prawo notariacie, jest okazją do wielu wspomnień odnoszących się do pierwszych dni organizowania się w Polsce początku lat 90-tych wolnego notariatu.

W niespełna miesiąc od daty wejścia w życie ustawy – Prawo o notariacie prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości zwołał na dzień 16 maja 1991 r. i utworzył pierwsze Walne Zgromadzenie Notariuszy Izby Notarialnej w Lublinie. Izbę naszą tworzyło wówczas 77 notariuszy, z czego 13 prowadziło indywidualne kancelarie notarialne, zaś pozostali pracowali w państwowych biurach notarialnych. Historycznie rzecz ujmując, z chwilą wyboru spośród notariuszy przewodniczącego Zgromadzenia rozpoczął się okres działania samorządu notarialnego.

Porządek pierwszego Walnego Zgromadzenia Notariuszy obejmował wybory Rady Izby i członka Krajowej Rady Notarialnej, przewidywany był także wybór członków Sądu Dyscyplinarnego. Warto przywołać atmosferę tamtych dni i spraw, które wówczas były najpilniejszymi do załatwienia. Oczywiście sprawą główną była rzeczywista prywatyzacja notariatu, czyli likwidacja państwowych biur notarialnych oraz indywi-

dualnych kancelarii notarialnych i jednocześnie stworzenie prywatnych kancelarii notarialnych. Propozycji wprowadzenia na terenie naszej Izby „prywatnego notariatu” było kilka, od takich, które uzależniały likwidację p.b.n.-ów od usunięcia wszelkich zaległości w księgach wieczystych we wszystkich biurach, do propozycji indywidualnego traktowania poszczególnych biur i zatrudnionych tam notariuszy. Wyrazem dążeń naszej społeczności była pierwsza uchwała Walnego Zgromadzenia Notariuszy (która, patrząc na to dzisiaj, była w treści i formie bardziej apelem skierowanym do Ministra Sprawiedliwości). W tej uchwale notariusze apelowali o to „...aby prace związane z prywatyzacją notariatu dokonywane były przy uwzględnieniu indywidualnych sytuacji w poszczególnych państwowych biurach notarialnych...”.

Dość szybkie tempo wydarzeń spowodowało, iż Rada Izby Notarialnej w Lublinie na pierwszym swym posiedzeniu wyznaczyła termin Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Notariuszy na dzień 26 czerwca 1991 r. Porządek obrad obejmował wybory uzupełniające do Rady oraz wybory członków Sądy Dyscyplinarnego i członka Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, a także Rzecznika Dyscyplinarnego. Ponadto Zgromadzenie miało podjąć uchwały dotyczące budżetu Izby i regulaminu Zgromadzenia.

W lutym 1992 r. zwołane zostało Zwyczajne Zgromadzenie Notariuszy, na którym dokonano podsumowania pracy samorządu w pierwszych siedmiu miesiącach jego działalności oraz podjęto między innymi uchwałę nakładającą na notariuszy obowiązek ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej. W tym miejscu należy przypomnieć, iż podjęcie tej uchwały poprzedzone było gorącą dyskusją nad sensem istnienia takiego obowiązku oraz szczegółowymi rozwiązaniami dotyczącymi tej kwestii. Izba zdecydowaną większością głosów (jednakże nie jednogłośnie) opowiedziała się za przyjęciem odpowiedniej uchwały. Patrząc na to z perspektywy 10 lat, widzimy, że nasze dążenia w tym zakresie były słuszne, czego ostatecznym potwierdzeniem jest ustawowe uregulowanie ubezpieczenia notariusza od odpowiedzialności cywilnej. Należy także przypomnieć, że podjęta została uchwała o przeprowadzeniu pierwszego naboru na aplikację notarialną. Bieg zdarzeń spowodował konieczność zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Notariuszy w listopadzie 1992 r. Zgromadzenie dokonało zmian w budżecie Izby, dopasowując niektóre zapisy do rzeczywistych potrzeb i zadań Rady Izby Notarialnej. W marcu 1993 r.

odbyło się Walne Zgromadzenie Notariuszy, które jest warte przypomnienia z tego powodu, iż po raz pierwszy dokonano na nim podsumowania działalności samorządu notarialnego za rok, w którym funkcjonowały już prywatne kancelarie notarialne.

Kolejne lata przyniosły nowe problemy, ale spowodowały także okrzepnięcie organów samorządu notarialnego i działalność ich zaczynała nabierać właściwego rytmu i tempa. Doświadczenia zbierane w pierwszych latach, nie wyłączając w tym nauk z popełnianych błędów, zaowocowały ostatecznie tym, iż w chwili obecnej można bez fałszywej skromności powiedzieć, iż korporacja notariuszy sprostała wyzwaniom chwili i właściwie realizuje nałożone obowiązki i zadania.

Ta krótka wycieczka do nieodległej przecież przeszłości niech będzie okazją do przypomnienia nazwisk tych notariuszy, którzy podjęli się trudu służenia samorządowi notarialnemu w trzech minionych i obecnie trwającej kadencji.

Pierwsza kadencja (lata 1991-1993)

Rada Izby Notarialnej:

Janusz Florkowski – prezes, Justyna Karasińska – wiceprezes, Antonina Renata Bednara, Maria Gliszczyńska, Józef Mazur, Jacek Przetocki, Elżbieta Sikorska – członkowie Rady.

Członek Krajowej Rady Notarialnej – Janusz Florkowski.

Sąd Dyscyplinarny Izby:

Grażyna Twardowska – przewodnicząca, Władysław Buchta, Urszula Flaga, Wiesława Pieczykolan, Wojciech Sacewicz, Jacek Tereszczuk – członkowie Sądu.

Rzecznik Dyscyplinarny Izby – Jacek Rzączyński

Członek Wyższego Sądu Dyscyplinarnego – Leon Olszewski.

Druaga kadencja (lata 1994-1996)

Rada Izby Notarialnej:

Janusz Florkowski – prezes, Antonina Renata Bednara – wiceprezes, Ryszard Dudek, Justyna Karasińska, Jacek Rzączyński – członkowie Rady.

Członek Krajowej Rady Notarialnej – Jacek Przetocki.

Sąd Dyscyplinarny Izby:

Alicja Deczkowska – przewodnicząca, Władysław Buchta, Urszula Flaga, Barbara Miączewska, Wojciech Sacewicz, Maria Sajkiewicz, Jacek Tereszczuk – członkowie Sądu.

Rzecznik Dyscyplinarny Izby – Józef Mazur.

Członek Wyższego Sądu Dyscyplinarnego – Leon Olszewski.

Trzecia kadencja (lata 1997-1999)

Rada Izby Notarialnej:

Janusz Florkowski – prezes, Antonina Renata Bednara – wiceprezes, Ryszard Dudek, Justyna Karasińska, Józef Mazur, Ryszard Mysłowski, Małgorzata Troszkiewicz – członkowie Rady.

Członek Krajowej Rady Notarialnej – Jacek Przetocki.

Sąd Dyscyplinarny Izby:

Alicja Deczkowska – przewodnicząca, Stefan Durlej, Urszula Flaga, Barbara Miączewska, Jacek Rzączyński, Wojciech Sacewicz, Adam Sajkiewicz – członkowie Sądu.

Rzecznik Dyscyplinarny Izby – Jacek Tereszczuk.

Członek Wyższego Sądu Dyscyplinarnego – Renata Greszta.

Czwarta kadencja (lata 2000-2001)

Rada Izby Notarialnej:

Jacek Rzączyński – prezes, Małgorzata Troszkiewicz – wiceprezes, Renata Greszta, Kamilla Kosicka, Jerzy Krajewski, Barbara Miączewska, Elżbieta Sikorska, Bogusław Tymecki – członkowie Rady.

Członek Krajowej Rady Notarialnej – Janusz Florkowski.

Sąd Dyscyplinarny Izby:

Antonina Renata Bednara – przewodnicząca, Stefan Durlej, Bożena Hussar, Małgorzata Kotyło, Adam Sajkiewicz, Józef Twarowski

Rzecznik Dyscyplinarny Izby – Jerzy Krajewski

Członek Wyższego Sądu Dyscyplinarnego – Alicja Deczkowska.

• • •

* Z okazji 5-lecia wejścia w życie prawa o notariacie i utworzenia samorządu notarialnego w roku 1939 nakładem Rady Izby Notarialnej w Lublinie wydano „Księgę pamiątkową Lubelskiej Izby Notarialnej 1934-1939”. Artykuły opublikowane w tej księdze były bardzo pomocne dla niniejszego opracowania.

** Serdecznie dziękuję notariuszom Wiesławie Pieczykolan i Zymuntowi Jaśkowskiemu za udostępnienie egzemplarzy tej księgi. (J.R.)